

TIZENHATODIK FEJEZET

A GAZDASÁGI MEGSEMMISÍTÉS

A zsidók kifosztása

ANÁCIK zsidóellenes programjának egyik alapvető célkitűzése a zsidó tulajdon kisajátítása volt. A német és magyar nemzetiszocialisták között tökéletes egyetértés uralkodott ebben a tekintetben, s a magyar polgári lakosság amorális rétegeinek teljes támogatását is élvezték.

Noha a magyarországi zsidók vagyonát csak az 1944. március 19-i megszállás után kobozták el, a zsidók elszegényedése már 1938-ban megkezdődött, amikor Magyarországon, a német nyomásnak és a hazai szélsőjobboldali agitációnak engedve, elfogadták az első zsidótörvényt. A kampány egy sor további alapvető törvény és rendelet elfogadásával folytatódott, amelyek célja az volt, hogy csökkentsék, végső soron pedig kiküszöböljék a zsidók szerepét a nemzetgazdaságban. A magyarországi zsidóság számszerűleg csekély felső rétegének, amely vezető szerepet játszott az ország ipari, kereskedelmi és pénzügyi életében, s gazdagsága, valamint a keresztény arisztokráciában fellelhető barátai révén némileg védett helyzetben volt, a megszállásig sikerült elég könnyen túltennie magát az egyre szigorúbb korlátozásokon. A magyar zsidóság tömegeire viszont, különösen a nem asszimilálódott kárpát-ukrajnai és észak-erdélyi ortodox zsidókra, óriási gazdasági terhek nehezedtek, s szinte képtelenek voltak úrrá lenni helyzetükön. A gyorsan romló gazdasági helyzet nyomására 1938-ban, illetve 1939-ben létrejött a MIPI (Magyar Izraeliták Pártfogó Irodája) és az OMZSA (Országos Magyar Zsidó Segítő Akció).

Bár e jóléti szervezetek központi és helyi irodái enyhítették valamelyest a nélkülözők sorsát, a legtöbb zsidó gazdasági helyzete tovább romlott, különösen Magyarországnak a Szovjetunió elleni hadba lépése, 1942. június 27. után. Nem elég, hogy a többi magyar állampolgárral osztozva viselnie kellett a háború okozta áruhiányt, a magyar zsidóságnak ezenfelül a mind szigorúbb gazdasági korlátozások terhet is hordoznia kellett. Tovább súlyosbította a zsidók gazdasági terheit, hogy sok munka-